

แผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม.2

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์

ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระภูมิศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตัวอย่าง
หลักสูตรปรับปรุง '60

โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น ม.2

เวลา 80 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
1. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	แผนที่ 1 สังคมประชาธิปไตย	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย	- ทักษะการสังเคราะห์	1
	แผนที่ 2 สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	วิธีสอนตามรูปแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	- ทักษะการสังเคราะห์	2
	แผนที่ 3 แนวทางการส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์	- ทักษะการสังเคราะห์	1
2. กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	แผนที่ 1 กระบวนการในการตรากฎหมาย	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด	- ทักษะการทำให้กระจ่าง	1
	แผนที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว	วิธีสอนตามรูปแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	- ทักษะการนำความรู้ไปใช้	2
	แผนที่ 3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประเทศชาติ	วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)	- ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
3. เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญ ของระบอบการปกครองของไทย	แผนที่ 1 เหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองของไทย	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (jigsaw)	- ทักษะการวิเคราะห์	2
	แผนที่ 2 สถานการณ์การเมืองของประเทศไทยในปัจจุบัน	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างเจตคติ	- ทักษะการวิเคราะห์	2
4. สถาบันทางสังคม	แผนที่ 3 การเลือกรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทยในสังคมปัจจุบัน	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 1 ความหมายความสำคัญของสถาบันทางสังคม	วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 2 บทบาทของสถาบันทางสังคม	วิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ (Six Thinking Hats)	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 3 ความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ	- ทักษะการวิเคราะห์	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
5. วัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย	แผนที่ 1 ที่มาของวัฒนธรรม	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	- ทักษะการเปรียบเทียบ	1
	แผนที่ 2 ลักษณะของวัฒนธรรมไทย	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความตระหนัก	- ทักษะการเปรียบเทียบ	1
	แผนที่ 3 ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย	วิธีสอนตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ (4 MAT)	- ทักษะการเปรียบเทียบ	2
6. การออมและการลงทุน	แผนที่ 1 ความสำคัญและปัจจัยการออม	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการสร้างความรู้	1
	แผนที่ 2 การออมอย่างมีประสิทธิภาพ	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (jigsaw)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการสร้างความรู้	1
	แผนที่ 3 ความสำคัญและแหล่งที่มาของการลงทุน	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 4 การลงทุน	วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)	- ทักษะการวิเคราะห์	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
7. การผลิตสินค้าและบริการ	แผนที่ 1 ขั้นตอนการผลิต สินค้า	วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 2 ปัจจัยในการผลิต	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างความ ตระหนัก	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 3 หลักการผลิตสินค้า และบริการอย่างมี ประสิทธิภาพ	วิธีสอนโดยใช้กระบวนการ เผชิญสถานการณ์	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	2
8. เศรษฐกิจพอเพียงกับ การผลิตสินค้าและบริการ	แผนที่ 1 หลักการและ เป้าหมายของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการสร้างเจตคติ	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	แผนที่ 2 การผลิตสินค้าและ บริการในท้องถิ่น	วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	1
	แผนที่ 3 การประยุกต์ใช้ เศรษฐกิจพอเพียงในการผลิต สินค้าและบริการในท้องถิ่น	วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
9. การคุ้มครองผู้บริโภค	แผนที่ 1 สิทธิผู้บริโภค	วิธีสอนแบบบรรยาย	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้	1
	แผนที่ 2 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้	2
	แผนที่ 3 การปกป้องคุ้มครองผู้บริโภค	วิธีสอนแบบ KWL	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้ 3. ทักษะกระบวนการความคิดที่ตัดสินใจ	2
10. ระบบเศรษฐกิจ การพึ่งพา การแข่งขันทางเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย	แผนที่ 1 ระบบเศรษฐกิจ	วิธีสอนตามรูปแบบโมเดล จีป้า (CIPPA Model)	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการเปรียบเทียบ	1
	แผนที่ 2 การพึ่งพา และการแข่งขันทางเศรษฐกิจในทวีปเอเชีย	วิธีสอนตามแนววิถีจัดการเรียนรู้ (4 MAT)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการเปรียบเทียบ 4. ทักษะการให้เหตุผล 5. ทักษะการสร้างความรู้	2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo - Literacy)			เวลา (ชั่วโมง)
			ความสามารถ	กระบวนการ	ทักษะ	
11. การอ่านและแปลความหมายแผนที่	แผนที่ 1 องค์ประกอบของแผนที่	วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5Es Instructional Model)	1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติของมนุษย์ 2. การใช้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 4. การใช้เทคโนโลยี	1
	แผนที่ 2 การอ่านและแปลความหมายแผนที่	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้	การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo - Literacy)			เวลา (ชั่วโมง)
			ความสามารถ	กระบวนการ	ทักษะ	
12. ทวีปยุโรป	แผนที่ 1 ลักษณะทาง กายภาพของทวีปยุโรป	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)	1. ความเข้าใจระบบ ธรรมชาติของมนุษย์	1. การตั้งคำถามเชิง ภูมิศาสตร์	1. การสังเกต	4
	แผนที่ 2 ลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติ	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)	2. การให้เหตุผลทาง ภูมิศาสตร์	2. การรวบรวมข้อมูล	2. การแปลความข้อมูล ทางภูมิศาสตร์	
	แผนที่ 3 ลักษณะ ทรัพยากรธรรมชาติ	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)	3. การตัดสินใจอย่าง เป็นระบบ	3. การจัดการข้อมูล	3. การใช้เทคนิคและ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	2
	แผนที่ 4 ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของ ทวีปยุโรป	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)		4. การวิเคราะห์ข้อมูล	4. การคิดเชิงพื้นที่	
	แผนที่ 5 ลักษณะเศรษฐกิจ ของทวีปยุโรป	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)		5. การสรุปเพื่อตอบ คำถาม	5. การคิดแบบองค์รวม	3
	แผนที่ 6 ภัยพิบัติและแนว ทางการจัดการของ ทวีปยุโรป	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)			6. การใช้เทคโนโลยี	
	แผนที่ 7 ปัญหา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและแนวทาง การจัดการของทวีปยุโรป	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				3

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/วิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo - Literacy)			เวลา (ชั่วโมง)
			ความสามารถ	กระบวนการ	ทักษะ	
13. ทวีปแอฟริกา	แผนที่ 1 ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)	1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติของมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ 3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 4. การคิดเชิงพื้นที่ 5. การคิดแบบองค์รวม 6. การใช้เทคโนโลยี	3
	แผนที่ 2 ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				2
	แผนที่ 3 ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				2
	แผนที่ 4 ลักษณะประชากรสังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				3
	แผนที่ 5 ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				3
	แผนที่ 6 ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				2
	แผนที่ 7 ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา	กระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)				2

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

ม.2/3 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ม.2/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

ม.2/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

ม.2/4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

2. สาระการเรียนรู้

2.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกา
- 2) การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
- 3) สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปแอฟริกา
- 4) ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปแอฟริกา
- 5) ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปแอฟริกา
- 6) ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกา
- 7) แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

2.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

3. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

1. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
2. ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาส่งผลต่อการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบที่แตกต่างกัน
3. ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปแอฟริกา มีความสัมพันธ์กับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ
4. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปแอฟริกา

5. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีอิทธิพลต่อกิจกรรมของมนุษย์ ขณะเดียวกันกิจกรรมของมนุษย์ก็ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และก่อให้เกิดปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมในทวีปแอฟริกา
6. การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปแอฟริกา จะช่วยให้มนุษย์อาศัยอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

4. คำถามหลัก (Big Question)

1. จากการสืบค้นโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทวีปแอฟริกา มีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร
2. การเกิดภัยพิบัติของทวีปแอฟริกามีอะไรบ้าง เกิดจากสาเหตุใด และมีผลกระทบอย่างไร
3. ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปแอฟริกาอยู่บริเวณใดบ้าง และมีลักษณะอย่างไร
4. ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในทวีปแอฟริกาอย่างไร
5. ปัญหาที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกามีอะไรบ้าง มีสาเหตุจากอะไร และส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง
6. การจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกามีแนวทางอย่างไร
7. การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืนมีแนวทางอย่างไร

5. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo – Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์ 3. การตัดสินใจอย่างเป็นระบบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การใช้เทคนิคและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ 4. การคิดเชิงพื้นที่ 5. การคิดแบบองค์รวม 6. การใช้เทคโนโลยี 7. การใช้สถิติพื้นฐาน

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด <ol style="list-style-type: none"> 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ทวีปแอฟริกา

8. การวัดและการประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
8.1 การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน (รวบยอด)	- ประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ทวีปแอฟริกา	- แบบประเมินหนังสือ เล่มเล็ก เรื่อง ทวีปแอฟริกา	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
8.2 การวัดและประเมินผล ก่อนเรียน - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปแอฟริกา	- ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
8.3 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม			
1) ลักษณะทางกายภาพของ ทวีปแอฟริกา	- ตรวจสอบงานที่ 1	- ใบงานที่ 1	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) ลักษณะภูมิอากาศและ พืชพรรณธรรมชาติ	- ตรวจสอบงานที่ 2	- ใบงานที่ 2	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
3) ลักษณะทรัพยากร ธรรมชาติ	- ตรวจสอบงานที่ 3	- ใบงานที่ 3	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
4) ลักษณะประชากร สังคม และวัฒนธรรมของทวีป แอฟริกา	- ตรวจสอบงานที่ 4	- ใบงานที่ 4	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
5) ลักษณะเศรษฐกิจของทวีป แอฟริกา	- ตรวจสอบงานที่ 5	- ใบงานที่ 5	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
6) ภัยพิบัติและแนวทาง การจัดการของทวีป แอฟริกา	- ตรวจสอบงานที่ 6	- ใบงานที่ 6	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
7) ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมและ แนวทางการจัดการของ ทวีปแอฟริกา	- ตรวจสอบงานที่ 7	- ใบงานที่ 7	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
8) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- แบบประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
8.4 การวัดและประเมินผล หลังเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปแอฟริกา	- ตรวจสอบแบบทดสอบ หลังเรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
8.5 การรู้เรื่องทางภูมิศาสตร์	- ประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง ลักษณะทั่วไปของ ทวีปแอฟริกา	- แบบประเมินหนังสือ เล่มเล็ก เรื่อง ลักษณะ ทั่วไปของทวีปแอฟริกา	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

9. กิจกรรมการเรียนรู้

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปแอฟริกา

เรื่องที่ 1 : ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

เวลา 3 ชั่วโมง

ขั้นนำ

นักเรียนชมภาพและ PPT เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา แล้วเล่นเกมแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปแอฟริกาเพื่อกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. นักเรียนทุกคนช่วยกันบอกหรือเล่าเกี่ยวกับความรู้เดิมของทวีปแอฟริกา
2. ครูให้นักเรียนดูภาพ คลิปวิดีโอ หรือ PPT เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
3. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม คละตามความสามารถ และให้ร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด
2. สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ แบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูล

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกามาพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาที่ประกอบไปด้วย ท่าที่ตั้งและอาณาเขต ลักษณะทั่วไป ลักษณะภูมิประเทศ
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

เรื่องที่ 2 : ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

เวลา 2 ชั่วโมง

ขั้นนำ

นักเรียนชมภาพ หรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา แล้วตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

- ครูให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา มาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมา วิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

เรื่องที่ 3 : ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

เวลา 2 ชั่วโมง

ขั้นนำ

นักเรียนชมภาพ คลิปวิดีโอ หรือ PPT เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา แล้วตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูให้นักเรียนดูแผนที่แสดงแหล่งน้ำของทวีปแอฟริกา แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

- ครูให้นักเรียนร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา มาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

เรื่องที่ 4 : ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

เวลา 3 ชั่วโมง

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับชนเผ่าต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกา จากนั้นให้นักเรียนวิเคราะห์และอภิปรายถึงความแตกต่างของชนเผ่าต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกา ทั้งในด้านของบุคลิก หน้าตา สีผิว และการแต่งกาย

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. นักเรียนทุกคนบอกเล่าประสบการณ์ หรือความรู้เดิมเกี่ยวกับลักษณะประชากร การตั้งถิ่นฐาน ตลอดจนสังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในกลุ่มจับคู่กัน กลุ่มละ 3 คู่ แบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูล

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกามาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 4 เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

ขั้นนำ

นักเรียนชมคลิปวิดีโอสารคดีเรื่อง วิถีชีวิตส่วนหนึ่งในคองโก แล้วตอบคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ หรือภาพชุดเกี่ยวกับเศรษฐกิจ หรืออาชีพหลักของประชากรชาวแอฟริกา แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกามาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่นำเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 5 เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

ขั้นนำ

นักเรียนชมภาพ หรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกา แล้วตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูชักชวนนักเรียนสนทนาถึงสิ่งที่ได้รับชมจากการชมภาพ หรือคลิปวิดีโอเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกา
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม คละตามความสามารถ และให้ร่วมกันสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกาตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิสารสนเทศ

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกามาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. แต่ละกลุ่มร่วมกันนำข้อมูลมาหลอมรวม จัดระเบียบเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ถูกต้องและสมบูรณ์
3. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่นำเสนอที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 6 เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพข่าวเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกา แล้วตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์โดยเบื้องต้นถึงสาเหตุและแนวทางการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในทวีปแอฟริกา
2. นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์และร่วมกันกำหนดประเด็นสำคัญเพื่อนำไปสู่การตอบคำถามเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา ตามประเด็นที่นักเรียนร่วมกันกำหนด
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาและอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิสารสนเทศ

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่สืบค้นมาได้เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา มาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
2. แต่ละกลุ่มร่วมกันนำข้อมูลมาหลอมรวม จัดระเบียบเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ถูกต้องและสมบูรณ์
3. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อการนำเสนอที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. สมาชิกในกลุ่มทุกคนนำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกาที่สืบค้นมาวิเคราะห์ตามประเด็นเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นเสนอข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 7 เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 5 สรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2
- 3) แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้ ภูมิศาสตร์ ม.2
- 4) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

โครงการตำราวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มูลนิธิ สอวน. 2557. **ภูมิศาสตร์กายภาพ.**

กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.

_____. 2559. **ภูมิศาสตร์เทคนิค.** กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.

_____. 2557. **ภูมิศาสตร์มนุษย์.** กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.

คินเดอร์สลีย์, ดอร์ลิงก์. 2553. **แผนที่โลก ฉบับสมบูรณ์และทันสมัยที่สุด.** แปลโดย นุชนาฏ

เนตรประเสริฐศรี. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2549. **พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน.** พิมพ์ครั้งที่ 4

(แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

- 5) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายจากดาวเทียม
- 6) ใบงานที่ 1 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
- 7) ใบงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
- 8) ใบงานที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
- 9) ใบงานที่ 4 เรื่อง ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
- 10) ใบงานที่ 5 เรื่อง ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา
- 11) ใบงานที่ 6 เรื่อง ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา
- 12) ใบงานที่ 7 เรื่อง ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/africa-physical-geography>
  - <https://www.britannica.com/place/Africa>
  - <https://www.worldatlas.com/webimage/countrys/af.htm>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ilofMqJ21Ec>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=d0AixHDoKvY>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=f1hEa7jM2ag>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=3J7xvXuPstc>
  - https://www.youtube.com/watch?v=TDVxLg6_UHQ
  - <http://www.faculty.ucr.edu>
  - <https://www.afdb.org>
  - <https://www.au-ibar.org>

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

- หากเดินทางจากด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทยเพื่อไปยังทวีปแอฟริกา จะต้องเดินทางผ่านมหาสมุทรใดก่อน
    - มหาสมุทรอินเดีย
    - มหาสมุทรแปซิฟิก
    - มหาสมุทรอาร์กติก
    - มหาสมุทรแอตแลนติก
  - เทือกเขาใดมียอดเขาที่สูงที่สุดในทวีปแอฟริกา
    - เกรตคาลารู
    - ดราเคนส์เบิร์ก
    - แอตลาส
    - คิลิมันจาโร
  - ข้อใดกล่าวถึงลักษณะสำคัญของภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาได้ถูกต้องที่สุด
    - พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงโดยรอบของทวีป
    - เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำทางตอนเหนือและตอนใต้
    - เป็นทะเลทรายกว้างขวางอยู่ทางตะวันตกและตะวันออก
    - มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านทางตอนเหนือและมีหมู่เกาะจำนวนมาก
- อ่านข้อความแล้วตอบคำถามในข้อ 4 – 5
- ณัฐ ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปในทวีปแอฟริกาในประเทศที่อากาศอบอุ่น ไม้ร้อนจัด ไม้หนาวจัด ฤดูร้อนอากาศแห้งแล้ง ฤดูหนาวฝนตกชุก และมีผลไม้อร่อยกว่าดินแดนต่างๆ
- ณัฐควรเดินทางไปเที่ยวที่ประเทศใดในทวีปแอฟริกา
    - ซูดาน
    - คองโก
    - ไนจีเรีย
    - แอฟริกาใต้
  - ณัฐควรซื้อผลไม้ชนิดใดจากบริเวณที่เขาไปท่องเที่ยว
    - อินทผลัม ส้ม
    - แอปเปิล องุ่น
    - ส้ม องุ่น มะกอก
    - องุ่น ฝรั่ง แคนตาลูป
  - เพราะเหตุใดในทวีปแอฟริกาจึงมีการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลค่อนข้างมาก
    - มีแอ่งแผ่นดินหลายแห่ง
    - ห่างไกลจากแหล่งน้ำผิวดิน
    - มีพื้นที่ทะเลทรายค่อนข้างมาก
    - มีแม่น้ำสายสั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่
  - บริเวณใดของทวีปแอฟริกามีลักษณะภูมิอากาศแบบอบอุ่นชื้น
    - ด้านตะวันตกของทวีป
    - ตอนบนและตอนใต้ของทวีป
    - ชายฝั่งด้านตะวันออกของทวีป
    - พื้นที่รอบอ่าวกินี ลุ่มน้ำคองโก

- เพราะเหตุใด บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกาจึงมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่หนาแน่น
  - มีการคมนาคมสะดวกในทุกด้าน
  - อากาศอบอุ่น มีที่ราบกว้างขวาง
  - มีภูมิอากาศคล้ายกับภาคเหนือของทวีปยุโรป
  - มีความอุดมสมบูรณ์ของดินและทรัพยากรธรรมชาติ
- เพราะเหตุใด บริเวณแถบลุ่มน้ำคองโกจึงมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่เบาบาง
  - เป็นบริเวณพื้นที่ป่าดงดิบ
  - การเดินทางลำบากและไม่สามารถทำการเกษตรได้
  - เป็นบริเวณที่ฝนตกชุกไม่เหมาะกับการทำการเกษตร
  - เป็นพื้นที่ภูเขาสูงที่ราบสูง และมีทะเลทรายกว้างใหญ่
- ประชากรกลุ่มใดเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของทวีปแอฟริกา
  - นิกรอยด์
  - คอเคซอยด์
  - ปิกมี
  - บุชแมน
- เพราะเหตุใด การเลี้ยงสัตว์จึงเป็นอาชีพที่นิยมทำกันมากที่สุดในทวีปแอฟริกา
  - มีพื้นที่ป่าดงดิบ อุดมสมบูรณ์
  - มีที่ราบและทะเลทรายกว้างขวาง
  - มีพื้นที่กลางทะเลทรายที่เป็นโอเอซิสอุดมสมบูรณ์
  - มีพื้นที่ส่วนใหญ่แห้งแล้งและมีทุ่งหญ้าจำนวนมาก
- เพราะเหตุใด ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกจึงเป็นบริเวณที่มีพื้นที่เพาะปลูกที่อุดมสมบูรณ์
  - อยู่ในบริเวณเส้นศูนย์สูตร
  - เป็นบริเวณที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล
  - อากาศร้อนชื้น มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน
  - เป็นโอเอซิสกลางทะเลทราย มีแม่น้ำไหลผ่านตอนกลาง
- พืชชนิดที่พบในประเทศซูดานมีจำนวนมากกว่าที่พบในประเทศอียิปต์ แต่ไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับเหตุผลในข้อใด
  - นักท่องเที่ยวรู้จักน้อย
  - อยู่ในบริเวณที่ห่างไกลจากทะเลทราย
  - มีความเก่าแก่น้อยกว่าในประเทศอียิปต์
  - องค์การยูเนสโกกำลังดำเนินการขึ้นทะเบียนมรดกโลก
- ต้นเบาบับ (baobab) พบได้มากในบริเวณใด
  - ลุ่มน้ำคองโก
  - เกาะมาดากัสการ์
  - หมู่เกาะเซย์เชลล์
  - ประเทศแอฟริกาใต้

15. ข้อใดจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก
- ส้ม องุ่น มะกอก
  - กาแฟ ส้ม มะกอก
  - ข้าวสาลี ชา อินทผลัม ข้าวฟ่าง
  - โกโก้ กาแฟ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา
16. เพราะเหตุใด การทำเหมืองแร่ในทวีปแอฟริกาจึงยังคงใช้แรงงานคนเป็นหลัก
- มีแรงงานจำนวนมาก
  - มีต้นทุนค่าแรงราคาถูก
  - ขาดการพัฒนาด้านการใช้เครื่องจักร
  - ยังไม่สามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี
17. เกษมาดากัสการ์มีบทบาทสำคัญในการส่งออกพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดใดในตลาดโลก
- องุ่น มะกอก
  - โกโก้ อินทผลัม
  - วานิลลา กาแฟ
  - กาแฟ ยางพารา

18. หากนักเรียนต้องการไปท่องเที่ยวแบบ “ท่องเที่ยวฟารี” ควรจะไปในภูมิภาคใดของทวีปแอฟริกา
- แอฟริกาตะวันออก
  - แอฟริกากลาง
  - แอฟริกาใต้
  - แอฟริกาเหนือ
19. การพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสำคัญอย่างไร
- เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น
  - เกิดการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่เป็นชาวพื้นเมือง
  - เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ
  - เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว
20. เพราะเหตุใด นักลงทุนจากต่างชาติจึงนิยมไปลงทุนในทวีปแอฟริกา
- ต้นทุนในการศึกษาต่ำ
  - ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐบาล
  - ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์
  - แรงงานมีฝีมือมากกว่าในทวีปอื่น

เฉลย

1. ก	2. ง	3. ก	4. ก	5. ง	6. ข	7. ค	8. ง	9. ข	10. ก
11. ง	12. ค	13. ข	14. ง	15. ง	16. ข	17. ค	18. ก	19. ก	20. ค

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดกล่าวถึงลักษณะสำคัญของภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาได้ถูกต้องที่สุด
    - พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงโดยรอบของทวีป
    - เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำทางตอนเหนือและตอนใต้
    - เป็นทะเลทรายกว้างขวางอยู่ทางตะวันตกและตะวันออก
    - มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านทางตอนเหนือและมีหมู่เกาะจำนวนมาก
  - เพราะเหตุใด บริเวณที่ราบชายฝั่งด้านตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปแอฟริกาจึงมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่หนาแน่น
    - มีการคมนาคมสะดวกในทุกด้าน
    - อากาศอบอุ่น มีที่ราบกว้างขวาง
    - มีภูมิอากาศคล้ายกับภาคเหนือของทวีปยุโรป
    - มีความอุดมสมบูรณ์ของดินและทรัพยากรธรรมชาติ
  - หากนักเรียนต้องการไปท่องเที่ยวแบบ “ซาฟารี” ควรจะไปในภูมิภาคใดของทวีปแอฟริกา
    - แอฟริกาตะวันออก
    - แอฟริกากลาง
    - แอฟริกาใต้
    - แอฟริกาเหนือ
  - บริเวณใดของทวีปแอฟริกาที่มีลักษณะภูมิอากาศแบบอบอุ่นชื้น
    - ด้านตะวันตกของทวีป
    - ตอนบนและตอนใต้ของทวีป
    - ชายฝั่งด้านตะวันออกของทวีป
    - พื้นที่รอบอ่าวกินี ลุ่มน้ำคองโก
  - หากเดินทางจากด้านทิศตะวันตก โดยเริ่มเดินทางจากประเทศไทยเพื่อไปยังทวีปแอฟริกา จะต้องเดินทางผ่านมหาสมุทรใดก่อน
    - มหาสมุทรอินเดีย
    - มหาสมุทรแปซิฟิก
    - มหาสมุทรอาร์กติก
    - มหาสมุทรแอตแลนติก
  - เพราะเหตุใด บริเวณแถบลุ่มน้ำคองโกจึงมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่เบาบาง
    - เป็นบริเวณพื้นที่ป่าดงดิบ
    - การเดินทางลำบากและไม่สามารถทำการเกษตรได้
    - เป็นบริเวณที่ฝนตกชุกไม่เหมาะกับการทำการเกษตร
    - เป็นพื้นที่ภูเขาสูงที่ราบสูงมีทะเลทรายกว้างใหญ่
  - เทือกเขาใดมียอดเขาที่สูงที่สุดในทวีปแอฟริกา
    - เกรตคารู
    - ดราเคนส์เบิร์ก
    - แอตลาส
    - คิลิมันจาโร
  - เพราะเหตุใด ภูมิภาคแอฟริกาตะวันตกจึงเป็นบริเวณที่มีพื้นที่เพาะปลูกที่อุดมสมบูรณ์
    - อยู่ในบริเวณเส้นศูนย์สูตร
    - เป็นบริเวณที่มีพื้นที่ตัดชายฝั่งทะเล
    - อากาศร้อนชื้น มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน
    - เป็นโอเอซิสกลางทะเลทราย มีแม่น้ำไหลผ่านตอนกลาง
- อ่านข้อความแล้วตอบคำถามในข้อ 9 – 10
- ณัฐ ต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปในทวีปแอฟริกาในประเทศที่อากาศอบอุ่น ไม้ร้อนจัด ไม้หนาวจัด ฤดูร้อนอากาศแห้งแล้ง ฤดูหนาวฝนตกชุก และมีผลไม้รสอร่อยกว่าดินแดนต่างๆ
- ณัฐควรเดินทางไปเที่ยวที่ประเทศใดในทวีปแอฟริกา
    - ซูดาน
    - คองโก
    - ไนจีเรีย
    - แอฟริกาใต้
  - ณัฐควรซื้อผลไม้ชนิดใดจากบริเวณที่เขาไปท่องเที่ยว
    - อินทผลัม ส้ม
    - แอปเปิล องุ่น
    - ส้ม องุ่น มะกอก
    - องุ่น ฝรั่ง แคนตาลูป
  - เพราะเหตุใดในทวีปแอฟริกาจึงมีการใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลค่อนข้างมาก
    - มีแอ่งแผ่นดินหลายแห่ง
    - ห่างไกลจากแหล่งน้ำผิวดิน
    - มีพื้นที่ทะเลทรายค่อนข้างมาก
    - มีแม่น้ำสายสั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่
  - เพราะเหตุใด การเลี้ยงสัตว์จึงเป็นอาชีพที่นิยมทำกันมากที่สุดในทวีปแอฟริกา
    - มีพื้นที่ป่าดงดิบ อุดมสมบูรณ์
    - มีที่ราบและทะเลทรายกว้างขวาง
    - มีพื้นที่กลางทะเลทรายที่เป็นโอเอซิสอุดมสมบูรณ์
    - มีพื้นที่ส่วนใหญ่แห้งแล้งและมีทุ่งหญ้าจำนวนมาก
  - เกาะมาดากัสการ์มีบทบาทสำคัญในการส่งออกพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดใดในตลาดโลก
    - องุ่น มะกอก
    - โกโก้ อินทผลัม
    - วานิลลา กาแฟ
    - กาแฟ ยางพารา
  - ประชากรกลุ่มใดเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของทวีปแอฟริกา
    - นิกรอยด์
    - คอเคซอยด์
    - ปิกมี
    - บุชแมน

15. พีระมิดที่พบในประเทศชูดานมีจำนวนมากกว่าที่พบในประเทศอียิปต์ แต่ไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับเหตุผลในข้อใด
- นักท่องเที่ยวรู้จักน้อย
  - อยู่ในบริเวณที่ห่างไกลจากทะเลทราย
  - มีความเก่าแก่น้อยกว่าในประเทศอียิปต์
  - องค์การยูเนสโกกำลังดำเนินการขึ้นทะเบียนมรดกโลก
16. เพราะเหตุใด การทำเหมืองแร่ในทวีปแอฟริกาจึงยังคงใช้แรงงานคนเป็นหลัก
- มีแรงงานจำนวนมาก
  - มีต้นทุนค่าแรงราคาถูก
  - ขาดการพัฒนาด้านการใช้เครื่องจักร
  - ยังไม่สามารถเข้าถึงการใช้เทคโนโลยี
17. ต้นเบาบับ (baobab) พบได้มากในบริเวณใด
- ลุ่มน้ำคองโก
  - เกาะมาดากัสการ์
  - หมู่เกาะเซย์เชลล์
  - ประเทศแอฟริกาใต้
18. การพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา ส่งผลทำให้เกิดปัญหาสำคัญอย่างไร
- เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น
  - เกิดการขาดแคลนแรงงานฝีมือที่เป็นชาวพื้นเมือง
  - เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ
  - เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว
19. เพราะเหตุใด นักลงทุนจากต่างชาติจึงนิยมไปลงทุนในทวีปแอฟริกา
- ต้นทุนในการศึกษาต่ำ
  - ได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐบาล
  - ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์
  - แรงงานมีฝีมือมีมากกว่าในทวีปอื่น
20. ข้อใดจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก
- สั้ม องุ่น มะกอก
  - กาแฟ สั้ม มะกอก
  - ข้าวสาลี ชา อินทผลัม ข้าวฟ่าง
  - โกโก้ กาแฟ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา

เฉลย

1. ก	2. ง	3. ก	4. ค	5. ก	6. ข	7. ง	8. ค	9. ก	10. ง
11. ข	12. ง	13. ค	14. ก	15. ข	16. ข	17. ง	18. ก	19. ค	20. ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

- ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา 	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา <ul style="list-style-type: none"> ● ทำเลที่ตั้งและอาณาเขต ● ลักษณะทั่วไปของทวีปแอฟริกา ● ลักษณะภูมิประเทศ

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา

5. คำถามหลัก (Big Question)

- จากการสืบค้นโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทวีปแอฟริกามีลักษณะภูมิประเทศอย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo – Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ขั้นนำ

1. ครูแจ้งให้นักเรียนทราบถึงวิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process) ชื่อเรื่องที่จะเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปแอฟริกา
3. ครูใช้ PPT กระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้เกี่ยวกับทวีปแอฟริกา เพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงภาพรวมและความน่าสนใจของทวีปแอฟริกา
4. ครูให้นักเรียนดูภาพเคปทาวน์ เมืองหลวงของแอฟริกาใต้ จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพดังกล่าว
5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม เล่นเกมแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปแอฟริกา พร้อมทั้งระบุตำแหน่งสำคัญของสถานที่ตามแผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศในทวีปแอฟริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 เช่น
  - 1) ทะเลใดอยู่ทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกา
(แนวตอบ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน)
  - 2) ทวีปแอฟริกา มีอาณาเขตจดมหาสมุทรใด
(แนวตอบ มหาสมุทรอินเดีย มหาสมุทรแอตแลนติก)
  - 3) ทวีปใดอยู่ทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกา
(แนวตอบ ทวีปยุโรป)
  - 4) ดินแดนบางส่วนของทวีปแอฟริกา มีอาณาเขตติดต่อกับทวีปใด
(แนวตอบ ทวีปเอเชีย)
  - 5) ประเทศอียิปต์ตั้งอยู่ทางทิศใดของทวีปแอฟริกา
(แนวตอบ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีป)
  - 6) หากเดินเรือบริเวณด้านตะวันออกของทวีปแอฟริกา แสดงว่าเดินเรืออยู่บริเวณมหาสมุทรใด
(แนวตอบ มหาสมุทรอินเดีย)

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. นักเรียนทุกคนช่วยกันบอกหรือเล่าเกี่ยวกับความรู้เดิมของทวีปแอฟริกา แล้วให้เขียนข้อมูลของตนเองบนกระดาน เช่น ทำเลที่ตั้ง อาณาเขต แหล่งท่องเที่ยว สิ่งที่เป็นที่สนใจในโลก ชื่อประเทศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนแนวทางการจัดการปัญหาต่าง ๆ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพ หรือคลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา หรือใช้ PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งและอาณาเขตของทวีปแอฟริกา แสดงความคิดเห็น และร่วมกันตอบ Geo Question จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 เพิ่มเติม
3. ให้นักเรียนช่วยกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา เพื่อค้นหาคำตอบ เช่น
  - 1) ลักษณะทั่วไปของทวีปแอฟริกาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันอย่างไร
  - 2) ปัจจัยใดที่ทำให้ลักษณะทั่วไปของทวีปแอฟริกาแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน
  - 3) ทำเลที่ตั้งของทวีปแอฟริกาอยู่บริเวณใด และมีอาณาเขตติดต่อกับทวีป หรือมหาสมุทรใดบ้าง
  - 4) ลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา มีความคล้ายคลึงกับทวีปใดบ้าง อย่างไร
  - 5) ทวีปแอฟริกา มีลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นแตกต่างจากทวีปอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

1. ครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ ร่วมกันศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น หนังสือในห้องสมุด เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาอภิปรายในชั้นเรียน ตามประเด็น ดังนี้
  - 1) ทำเลที่ตั้งและอาณาเขต
  - 2) ลักษณะทั่วไป
  - 3) ลักษณะภูมิประเทศ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ แบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ลูกโลก ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม ตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้
  - คู่ที่ 1 เรื่อง ทำเลที่ตั้งและอาณาเขต
  - คู่ที่ 2 เรื่อง ลักษณะทั่วไป
  - คู่ที่ 3 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศ
3. ครูอาจให้นักเรียนดูแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 หรือใช้ PPT ที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาประกอบการศึกษาเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. จากนั้นสมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทำการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่ออธิบายคำตอบ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม Geo Activity จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 แล้วนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม
4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษา Geo Knowledge จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 ประกอบการใช้ภาพประกอบหรือ PPT ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิประเทศที่โดดเด่นของทวีปแอฟริกา แล้วนำข้อมูลมาอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มเพิ่มเติม
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาที่ประกอบไปด้วย ทำเลที่ตั้งและอาณาเขต ลักษณะทั่วไป ลักษณะภูมิประเทศ
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาเพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญของลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร หรือใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผลก่อนเรียน - แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ทวีปแอฟริกา	- ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน	- แบบทดสอบก่อนเรียน	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
9.2 การวัดและประเมินผลระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 1) วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกาทั้งในด้านทำเลที่ตั้งและอาณาเขต ลักษณะทั่วไป และลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้	- ตรวจสอบใบงานที่ 1	- ใบงานที่ 1	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอผลงาน	- แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.3 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
โครงการตำราวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มูลนิธิ สอวน. 2557. **ภูมิศาสตร์กายภาพ**. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
_____. 2559. **ภูมิศาสตร์เทคนิค**. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
_____. 2557. **ภูมิศาสตร์มนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
คินเดอร์สตีล, ดอร์ลิงก์. 2553. **แผนที่โลก ฉบับสมบูรณ์และทันสมัยที่สุด**. แปลโดย นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
ราชบัณฑิตยสถาน. 2549. **พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- 4) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม และเครื่องมืออื่น ๆ
- 5) ใบงานที่ 1 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/africa-physical-geography>
  - <https://www.britannica.com/place/Africa>
  - <https://www.worldatlas.com/webimage/countrys/af.htm>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=ilofMqj21Ec>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=d0AixHDoKvY>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=f1hEa7jM2ag>
  - <https://www.youtube.com/watch?v=3J7xvXuPstc>
  - https://www.youtube.com/watch?v=TDVxLg6_UHQ

ใบงานที่ 1

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วระบุสถานที่ ลักษณะภูมิประเทศ พร้อมทั้งระบุตำแหน่งตามหมายเลขข้อลงในแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาให้ถูกต้อง

1. อยู่บริเวณหุบเขาเกรตริฟต์แวลลีย์ มียอดเขาคีโบเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในทวีป

.....

2. มีบริเวณพื้นที่ต่ำกว่าพื้นดินโดยรอบ เกิดจากความลาดของพื้นที่ราบสูง อยู่บริเวณตะวันตกของทวีป

.....

3. อยู่บริเวณทางตอนเหนือของทะเลทรายคาลาฮารี เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำคองโก แม่น้ำแซมบีสี

.....

4. มีต้นกำเนิดจากทะเลสาบวิกตอเรีย ไหลออกสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

.....

5. เป็นพื้นที่ที่แยกออกจากแผ่นดินใหญ่ ส่งผลให้เกิดแหล่งทำประมงที่สำคัญของทวีป

.....

ใบงานที่ 1

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วระบุสถานที่ ลักษณะภูมิประเทศ พร้อมทั้งระบุตำแหน่งตามหมายเลขข้อ
ลงในแผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของทวีปแอฟริกาให้ถูกต้อง

1. อยู่บริเวณหุบเขาเกรตริฟต์แวลลีย์ มียอดเขาคีโบเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในทวีป

ภูเขาคิลิมันจาโร จัดเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบเทือกเขา.....

2. มีบริเวณพื้นที่ต่ำกว่าพื้นดินโดยรอบ เกิดจากความลาดของพื้นที่ราบสูง อยู่บริเวณตะวันตกของทวีป

แอ่งกัตการา จัดเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบแอ่ง หรือแอ่งแผ่นดิน.....

3. อยู่บริเวณทางตอนเหนือของทะเลทรายคาลาฮารี เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำคองโก แม่น้ำแซมบีสี

ที่ราบสูงปีเอ จัดเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบสูง.....

4. มีต้นกำเนิดจากทะเลสาบวิกตอเรีย ไหลออกสู่ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

แม่น้ำไนล์ จัดเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบที่ราบและแม่น้ำ.....

5. เป็นพื้นที่ที่แยกออกจากแผ่นดินใหญ่ ส่งผลให้เกิดแหล่งทำประมงที่สำคัญของทวีป

เกาะมาดากัสการ์ จัดเป็นลักษณะภูมิประเทศแบบเกาะและหมู่เกาะ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

- ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์และจำแนกลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา 	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

5. คำถามหลัก (Big Question)

- จากการสืบค้นโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทวีปแอฟริกา มีลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติอย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo – Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

 วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพ หรือคลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติที่แตกต่างของทวีปแอฟริกาให้นักเรียนดู
2. ครูถามคำถามจากการดูภาพ หรือคลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติที่แตกต่างกันของทวีปแอฟริกา เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เช่น
  - 1) ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกามีความแตกต่างกัน
(แนวตอบ เช่น ตำแหน่งที่ตั้ง แนวทิวเขา กระแสลม กระแสน้ำ)
  - 2) ลมประจำวันตกและกระแสน้ำอุ่นกีนีส่งผลต่อลักษณะภูมิอากาศของภูมิภาคแอฟริกาได้อย่างไร
(แนวตอบ ส่งผลให้ภูมิอากาศโดยทั่วไปมีอากาศร้อน ฝนตกชุก)
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความหลากหลายของลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาเพิ่มเติม

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. นักเรียนดูแผนที่แสดงลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 และร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็น เช่น
  - ในการศึกษาลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา สามารถใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ใดได้บ้าง
(แนวตอบ เนื่องจากข้อมูลทางภูมิศาสตร์มีหลากหลายมิติ จึงต้องใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่มีลักษณะตรงตามประเภทของข้อมูล โดยเฉพาะการศึกษาลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ ควรใช้แผนที่ ภาพถ่ายดาวเทียม หรือภาพถ่ายทางอากาศ เนื่องจากสามารถทำให้ทราบข้อมูลลักษณะของภูมิอากาศได้อย่างชัดเจน)
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา เพื่อค้นหาคำตอบ เช่น
  - 1) ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดลักษณะภูมิอากาศที่หลากหลายของทวีปแอฟริกาคือสิ่งใด
  - 2) ลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกามีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร
  - 3) พืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกามีความเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร และด้วยเหตุปัจจัยใด
  - 4) หากทวีปแอฟริกาไม่ได้ถูกล้อมรอบด้วยทะเล จะมีลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติเป็นอย่างไร
  - 5) เขตภูมิอากาศและลักษณะพืชพรรณธรรมชาติรูปแบบใดที่มีพื้นที่มากที่สุดในทวีปแอฟริกา และมีสาเหตุมาจากปัจจัยใด

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากหนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติ หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น หนังสือในห้องสมุด เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าสนใจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทำการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลมาวิเคราะห์และเรียงเรียงประเด็นสำคัญ เพื่อร่วมกันทำใบงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นและศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาเพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญของภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร หรืออาจใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) วิเคราะห์และจำแนก ลักษณะภูมิอากาศ และพืชพรรณธรรมชาติของ ทวีปแอฟริกาโดยใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้	- ตรวจใบงานที่ 2	- ใบงานที่ 2	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

คินเดอร์สลีย์, ดอร์ลิงก์. 2553. **แผนที่โลก ฉบับสมบูรณ์และทันสมัยที่สุด**. แปลโดย นุชนาฏ เนตรประเสริฐศรี. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2549. **พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

- 4) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม
- 5) ใบงานที่ 2 เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

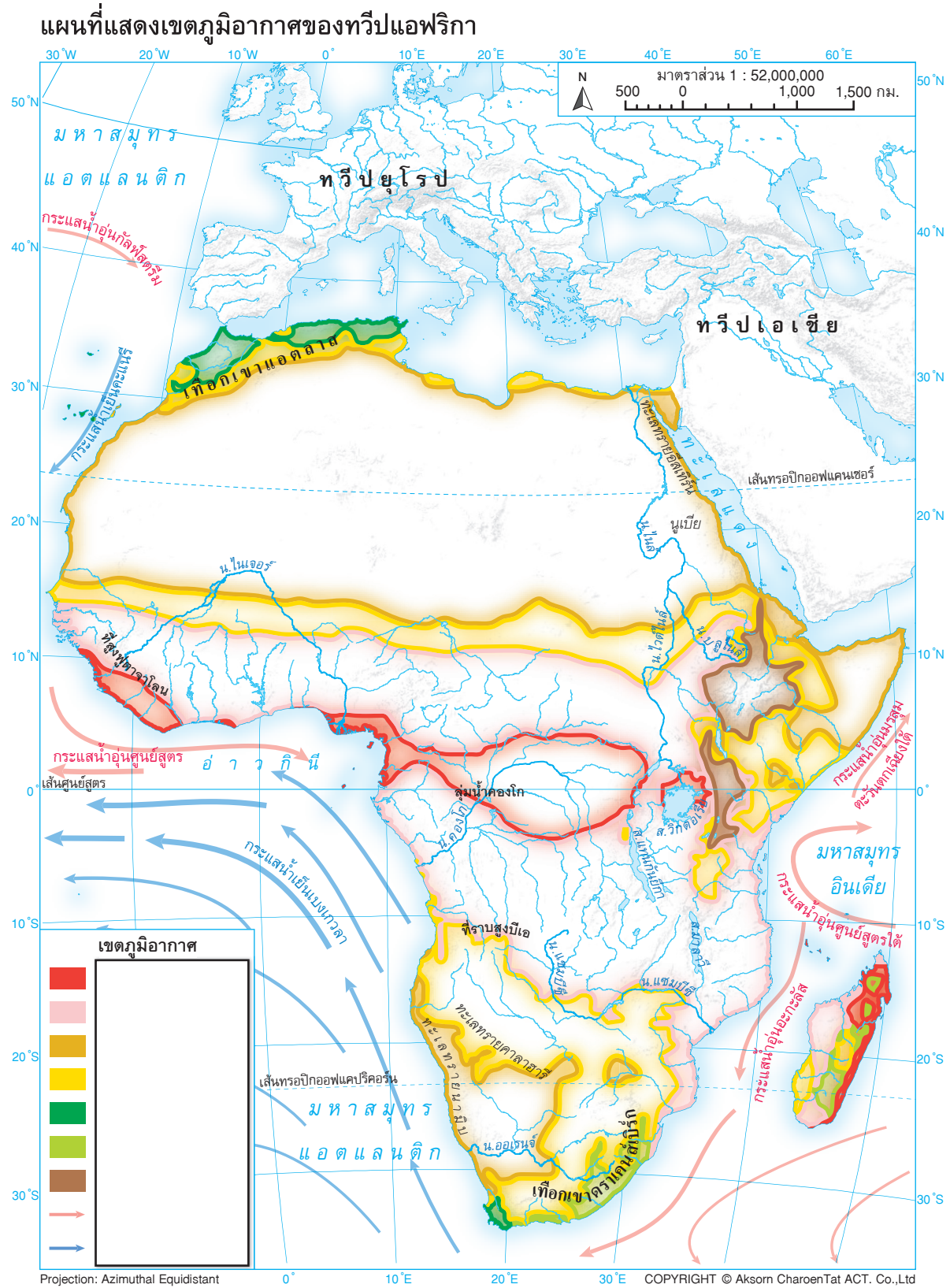
10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
- <http://www.faculty.ucr.edu>

ใบงานที่ 2

เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนระบายสีเขตภูมิอากาศลงในแผนที่แสดงลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา พร้อมทั้งระบุลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติในแต่ละเขตภูมิอากาศลงในกรอบข้อความที่กำหนดให้

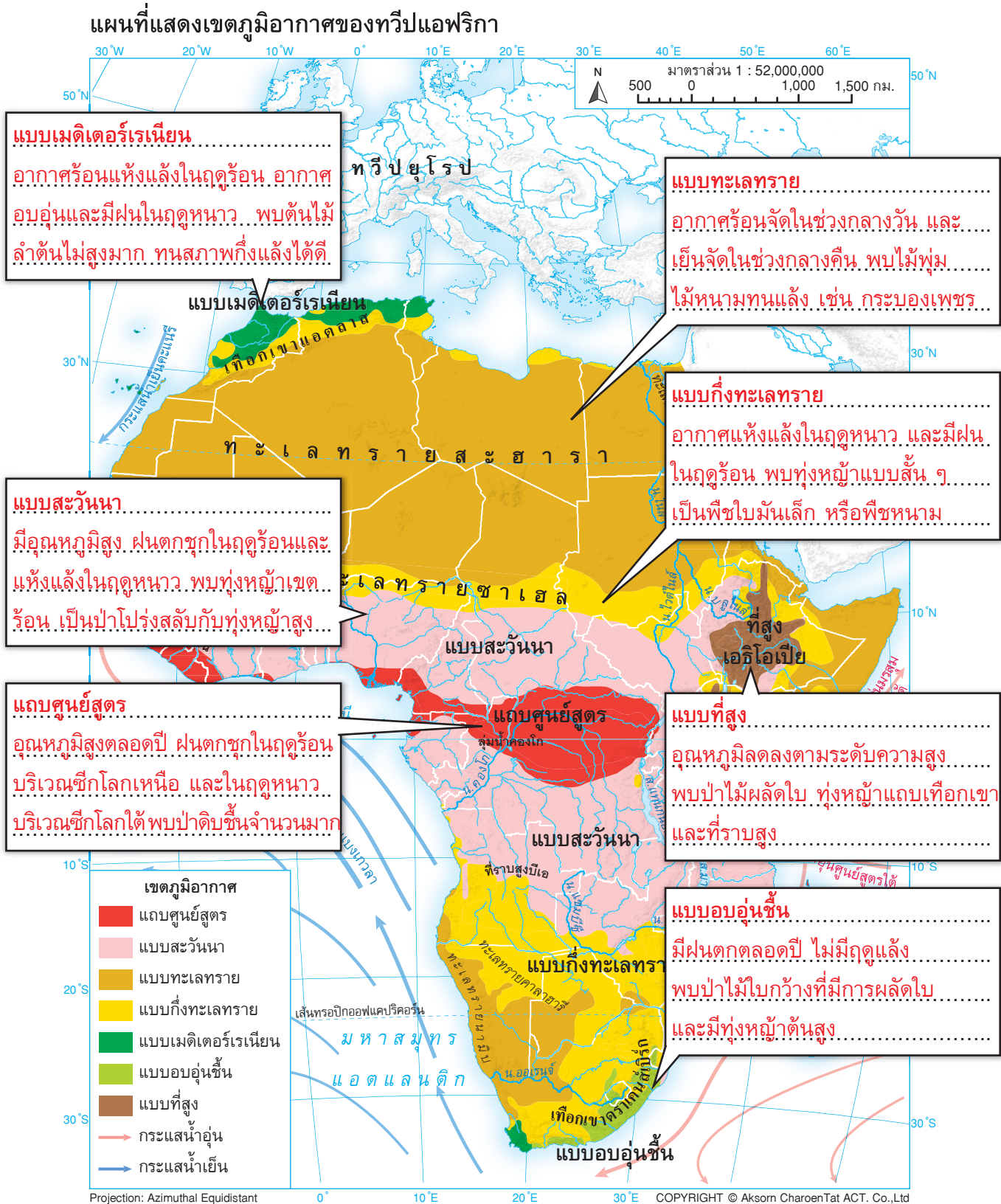

ใบงานที่ 2

เรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนระบายสีเขตภูมิอากาศลงในแผนที่แสดงลักษณะภูมิอากาศของทวีปแอฟริกา พร้อมทั้งระบุลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติในแต่ละเขตภูมิอากาศลงในกรอบข้อความที่กำหนดให้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

- ส 5.1 เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน ใช้แผนที่ และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์และจำแนกลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาได้ (K)
2. ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาได้ (P)
3. เห็นคุณค่าของการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาเพิ่มมากขึ้น (A)

3. สารการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
<ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา 	(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)	<ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

4. มโนทัศน์สำคัญ (Key Concept)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สามารถนำไปใช้ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

5. คำถามหลัก (Big Question)

- จากการสืบค้นโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ทวีปแอฟริกา มีลักษณะทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร

6. การรู้เรื่องภูมิศาสตร์ (Geo – Literacy)

ความสามารถทางภูมิศาสตร์	กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ทักษะทางภูมิศาสตร์
1. ความเข้าใจระบบธรรมชาติและมนุษย์ 2. การให้เหตุผลทางภูมิศาสตร์	1. การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์ 2. การรวบรวมข้อมูล 3. การจัดการข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปเพื่อตอบคำถาม	1. การสังเกต 2. การแปลความข้อมูลทางภูมิศาสตร์ 3. การคิดเชิงพื้นที่ 4. การคิดแบบองค์รวม 5. การใช้เทคโนโลยี

7. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการสำรวจค้นหา 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	1. มีวินัย 2. ใฝ่เรียนรู้ 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

 วิธีสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ (Geographic Inquiry Process)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพ หรือคลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติที่แตกต่างกันของทวีปแอฟริกาให้นักเรียนดู
2. ครูให้นักเรียนดู PPT ที่แสดงลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน และเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 การตั้งคำถามเชิงภูมิศาสตร์

1. นักเรียนดูแผนที่แสดงแหล่งน้ำของทวีปแอฟริกา จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 และร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามประเด็น เช่น
  - 1) หากต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งน้ำในทวีปแอฟริกา ควรศึกษาโดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ใด
(แนวตอบ การศึกษาทรัพยากรธรรมชาติ ควรใช้แผนที่ ภาพถ่ายดาวเทียม หรือภาพถ่ายทางอากาศ เนื่องจากสามารถทำให้ทราบข้อมูลลักษณะทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างชัดเจน)
  - 2) แหล่งน้ำในทวีปแอฟริกาโดยส่วนใหญ่ มักอยู่ในบริเวณพื้นที่ใด
(แนวตอบ บริเวณตั้งแต่ทะเลทรายสะฮาราไล่ลงมาทางตอนใต้ของทวีป)
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันตั้งประเด็นคำถามทางภูมิศาสตร์เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา เพื่อค้นหาคำตอบ เช่น
  - 1) ทวีปแอฟริกามีแหล่งน้ำจำนวนมาก แต่ยังคงประสบปัญหาความแห้งแล้งด้วยสาเหตุจากปัจจัยใด
  - 2) ทรัพยากรธรรมชาติประเภทใดของทวีปแอฟริกาที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของประชากรในทวีปมากที่สุด
  - 3) รายได้หลักของทวีปแอฟริกามีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติชนิดใด
  - 4) เพราะเหตุใดทวีปแอฟริกาจึงมีสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์มากที่สุดของโลก
  - 5) หากทวีปแอฟริกาไม่มีสัตว์ป่า จะส่งผลกระทบต่อสิ่งใดบ้าง อย่างไร

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูล

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา หรือจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น หนังสือในห้องสมุด เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 3 การจัดการข้อมูล

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ตนได้จากการรวบรวม มาอธิบายแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคัดเลือกข้อมูลที่น่าเสนอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

1. ครูให้สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทำการวิเคราะห์ร่วมกันเพื่ออธิบายคำตอบ
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนประกอบการใช้แผนที่ สมาชิกกลุ่มอื่นผลัดกันให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ครูให้นักเรียนดู PPT แสดงแผนที่ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของทวีปแอฟริกา หรือให้นักเรียนใช้สมาร์ทโฟนส่องดู QR Code จากหนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.2 เรื่อง Big 5 Africa ร่วมกันแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์และแปลผลความรู้เพิ่มเติม
4. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลมาวิเคราะห์และเรียบเรียงประเด็นสำคัญเพื่อร่วมกันทำใบงานที่ 3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา และร่วมกันเฉลยคำตอบโดยครูแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 การสรุปเพื่อตอบคำถาม

1. นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ และเครื่องมือด้านเทคโนโลยีในการสืบค้นและศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
2. ครูให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญเพื่อตอบคำถามเชิงภูมิศาสตร์ โดยครูแนะนำเพิ่มเติม
3. นักเรียนทำแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาเพื่อทดสอบความรู้ที่ได้ศึกษามา

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา ตลอดจนความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกาที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชากร หรืออาจใช้ PPT สรุปสาระสำคัญของเนื้อหา

ขั้นประเมิน

1. ครูประเมินผลโดยสังเกตจากการตอบคำถาม การร่วมกันทำงาน และการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูตรวจสอบผลจากการทำใบงาน และแบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2

9. การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
9.1 การวัดและประเมินผล ระหว่างการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 1) วิเคราะห์และจำแนก ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติ ของทวีปแอฟริกาโดยใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้	- ตรวจใบงานที่ 3	- ใบงานที่ 3	- ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2) การนำเสนอผลงาน	- ประเมินการนำเสนอ ผลงาน	- แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
3) พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานรายบุคคล	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
4) พฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
5) คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่น ในการทำงาน	- แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
9.2 การรู้เรื่องภูมิศาสตร์	- ประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- แบบประเมินการใช้ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	- ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

10.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษาฯ ม.2
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ ภูมิศาสตร์ ม.2
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
คินเดอร์สลีย์, ดอร์ลิงก์. 2553. **แผนที่โลก ฉบับสมบูรณ์และทันสมัยที่สุด**. แปลโดย นุชนาฏ
เนตรประเสริฐศรี. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
ราชบัณฑิตยสถาน. 2549. **พจนานุกรมศัพท์ภูมิศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 4
(แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- 4) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ ลูกโลก แผนที่ เข็มทิศ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม
- 5) ใบงานที่ 3 เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

10.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <https://www.afdb.org>
  - <https://www.au-ibar.org>

ใบงานที่ 3

เรื่อง ลักษณะทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

แอนดริว เป็นนักธุรกิจจากทวีปยุโรป ต้องการลงทุนในทวีปแอฟริกา แต่ยังไม่มีความมุ่งหมายว่าจะลงทุนทำอะไร และในบริเวณใด นักเรียนคิดว่าแอนดริวควรเลือกลงทุนในภูมิภาคใดของทวีปแอฟริกา เพื่อให้รู้จักถึงความเป็นทวีปแอฟริกา และเลือกลงทุนได้หลากหลายมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3

เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้

แอนดริว เป็นนักธุรกิจจากทวีปยุโรป ต้องการลงทุนในทวีปแอฟริกา แต่ยังไม่มีความมุ่งมั่นว่าจะลงทุนทำอะไร และในบริเวณใด นักเรียนคิดว่าแอนดริวควรเลือกลงทุนในภูมิภาคใดของทวีปแอฟริกา เพื่อให้รู้จักถึงความเป็นทวีปแอฟริกา และเลือกลงทุนได้หลากหลายมากที่สุด

(ตัวอย่าง)

..... แอนดริว ควรเลือกลงทุนในแถบแอฟริกากลาง แอฟริกาตะวันออก หรือแอฟริกาใต้ เพราะทั้ง 3 ภูมิภาค ล้วนแล้วแต่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านแหล่งน้ำ ดิน สัตว์ป่า ป่าไม้ และแร่ธาตุ เช่น บริเวณแอฟริกากลางจะพบแม่น้ำคองโก เป็นลุ่มแม่น้ำที่สำคัญ อันเป็นต้นน้ำของแม่น้ำสาขาอีกหลายสาย บริเวณแอฟริกาตะวันออกพบทะเลสาบกันยิกา ทะเลสาบมาลาวี และทะเลสาบวิกตอเรีย ซึ่งเป็นทะเลสาบที่สำคัญที่สุดของทวีป ทำให้เกิดน้ำตกวิกตอเรียที่มีความงามติด 1 ใน 10 ของโลก นอกจากนี้ บริเวณแอฟริกากลางและแอฟริกาตะวันออกยังพบทรัพยากรสัตว์ป่าจำนวนมาก ซึ่งเห็นได้จากการมีอุทยานแห่งชาติหลายแห่ง เช่น อุทยานแห่งชาติซาโลงกาในประเทศคองโก อุทยานแห่งชาติมาไซมาราในประเทศเคนยา อุทยานแห่งชาติเซเรงเกตีในประเทศแทนซาเนีย และอุทยานแห่งชาติครูเกอร์ในแอฟริกาใต้ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือซาฟารีเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงแร่ธาตุที่สำคัญก็สามารถพบได้มากในแถบแอฟริกากลาง แอฟริกาตะวันออก และแอฟริกาใต้ เช่น ถ่านหิน น้ำมันดิบ แก๊สธรรมชาติ โครเมียมและแมงกานีส ในประเทศคองโก โมซัมบิก ซิมบับเว สาธารณรัฐคองโก แองโกลา และแซมเบีย ดังนั้น หากแอนดริวเลือกลงทุนในแถบแอฟริกากลาง แอฟริกาตะวันออก หรือแอฟริกาใต้ ก็จะสามารถเลือกลงทุนได้หลากหลาย เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและอุดมสมบูรณ์มากที่สุดในทวีปแอฟริกา.....

ชิ้นงาน/ภาระงานรวบยอด

กิจกรรม การจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : นักเรียนร่วมกันศึกษา สืบค้น วิเคราะห์ และอภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ นำเสนอในรูปแบบหนังสือเล่มเล็กตามความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ให้ครอบคลุมตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของทวีปแอฟริกา
2. ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
3. ทรัพยากรธรรมชาติของทวีปแอฟริกา
4. ลักษณะประชากร สังคมและวัฒนธรรมของทวีปแอฟริกา
5. ลักษณะเศรษฐกิจของทวีปแอฟริกา
6. ภัยพิบัติและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา
7. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการของทวีปแอฟริกา

แบบประเมินการรู้เรื่องภูมิศาสตร์

กิจกรรม การจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับทวีปแอฟริกา

- ส 5.1 ม.2/1 วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล
 ม.2/3 วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
- ส 5.2 ม.2/1 สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
 ม.2/2 วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
 ม.2/3 สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
 ม.2/4 วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน				ระดับคุณภาพ
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. ความสามารถทางภูมิศาสตร์	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปแอฟริกาบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องครบทุกขั้นตอน	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปแอฟริกาบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปแอฟริกาบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะกายภาพกับมนุษย์ของทวีปแอฟริกาบนพื้นฐานการเชื่อมโยงอย่างมีเหตุผลได้แต่ไม่ถูกต้อง	☐ ดีมาก ☐ ดี
2. กระบวนการทางภูมิศาสตร์	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องและเป็นไปตามขั้นตอนส่วนใหญ่	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกขั้นตอน	ดำเนินการตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องบางส่วนแต่ไม่เป็นไปตามขั้นตอน	☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง
3. ทักษะทางภูมิศาสตร์	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปแอฟริกาได้ถูกต้อง	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปแอฟริกาได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปแอฟริกาได้ถูกต้องเป็นบางส่วน	ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นและแปลความเกี่ยวกับทวีปแอฟริกาได้แต่ไม่ถูกต้อง	

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
9 - 12	ดี
6 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนประเมินผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการ แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	☐	☐	☐
2	การลำดับขั้นตอนของเรื่อง	☐	☐	☐
3	วิธีการนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์	☐	☐	☐
4	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอ	☐	☐	☐
5	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินสมบูรณ์ชัดเจน	ให้	3	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินเป็นส่วนใหญ่	ให้	2	คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมสอดคล้องกับรายการประเมินบางส่วน	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น	☐	☐	☐
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	☐	☐	☐
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	☐	☐	☐
4	ความมีน้ำใจ	☐	☐	☐
5	การตรงต่อเวลา	☐	☐	☐
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล ของนักเรียน	การแสดง ความ คิดเห็น			การยอมรับ ฟังคนอื่น			การทำงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย			ความมี น้ำใจ			การมี ส่วนร่วมใน การ ปรับปรุง ผลงานกลุ่ม			รวม 15 คะแนน	
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติ			
	1.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปกป้อง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน			
	1.3 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตามหลักศาสนา			
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนจัดขึ้น			
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง			
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง			
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ			
	3.2 มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน			
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และนำไปปฏิบัติได้			
	4.2 ศึกษาค้นคว้าความรู้จากสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ			
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินและสิ่งของของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัด			
	5.2 ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและรู้คุณค่า			
	5.3 ใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีการเก็บออมเงิน			
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ			
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย			
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย			
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม			
	8.2 เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ	ให้ 3 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง	ให้ 2 คะแนน
พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน

11. ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

12. บันทึกผลหลังการสอน

- ด้านความรู้
.....
.....
- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
.....
.....
- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์
.....
.....
- ด้านความสามารถทางภูมิศาสตร์
.....
.....
- ด้านอื่น ๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))
.....
.....
- ปัญหา/อุปสรรค
.....
.....
- แนวทางการแก้ไข
.....
.....